

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 3 november 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van autologe vettransplantatie van de rechterborst.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster is een 37-jarige vrouw die een borstoperatie met reconstructie aan de linkerborst heeft ondergaan wegens mammacarcinoom. Vanwege familiale belasting heeft verzoekster preventief haar rechterborst laten verwijderen. In beide borsten werden protheses geplaatst. Verzoekster is niet tevreden met het resultaat van de rechterborst. Aan de zijkant van de rechterborst is sprake van te weinig ronding en diverse deuken c.q. volumegemis, waarbij de tepel optisch extra lateraliseert. Bovendien zijn er trekkende pijnklachten ter plaatse. Aan de zijkant van de rechterborst is een ontsierend litteken zichtbaar. Verzoekster lijdt hier geestelijk zeer onder. De POH-GGZ en de huisarts ondersteunen de psychische invloed van het aanzicht van haar rechterborst.

De behandelend plastisch chirurg constateert een deuk c.q. volumegemis rechts met een afmeting van zeker 5 cm lang en 2 cm diep. De behandelaar geeft aan dat autologe vettransplantatie (AFT) de borstvorm en optische tepelpositie kan verbeteren, en de 'strakte' en het trekken als gevolg van de dunne, verlittekende bedekking van de prothese kan verminderen.

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van AFT afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat bij verzoekster geen sprake is van een lichamelijke functiestoornis. Op de aanvraag staat dat sprake is van een trekkend gevoel. Hierbij kan niet gesproken worden van een ernstige aantoonbare lichamelijke functiestoornis. Verder is volgens verweerder ook geen sprake van verminking. Uit de foto's blijkt niet dat bij verzoekster sprake is van een volumedefect van een diameter van 5 cm en een diepte van 2 cm.

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Bzv.

Standpunt AFT

Het Zorginstituut heeft in 2016 een standpunt uitgebracht over autologe vettransplantatie (AFT), ofwel lipofilling, bij partiële defecten van de borst.¹ Hierin wordt aangegeven dat met de AFT techniek vorm-, symmetrie- en volumedefecten kunnen worden behandeld. Eén van de toepassingsgebieden is partiële defecten van de borst, d.w.z. defecten die niet groter zijn dan één kwadrant van de borst. AFT is namelijk alleen toepasbaar bij beperkte defecten van de borst, d.w.z. als het defect niet groter is dan één kwadrant. Bij een groter defect dan één kwadrant is AFT geen behandeloptie.

VAV Werkwijzer

In de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard zijn de voorwaarden voor vergoeding van AFT bij partiële defecten van de borst verder uitgewerkt.² AFT komt voor vergoeding in aanmerking indien sprake is van:

- een verminking:
 - een volumedefect van de borst dat een minimale diameter van twee centimeter en een diepte van 2 cm heeft en dat ligt in het decolleté³, OF
 - een volumedefect van de borst dat een minimale diameter van vijf centimeter en een diepte van 2 cm heeft en dat ligt in het niet functionele gebied⁴, OF
- een lichamelijke functiestoornis:
 - (mogelijke) complicaties of ernstige pijnklachten als gevolg van een tekort aan subcutane weefselbedekking na plaatsing van een prothese.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Het geschil betreft de vergoeding van de behandeling met AFT van het partieel volumedefect in het functionele gebied van de rechterborst. Verzoekster is ontevreden met het resultaat van een protheseplaatsing in de rechterborst.

Verminking

Er zijn drie foto's aangeleverd. Eén van het vooraanzicht, een van de linkerzijde en een van de rechterzijde. Bij de foto van het vooraanzicht is enige lateralisatie van de tepels beiderzijds zichtbaar. Bij beide foto's van het zijaanzicht is een operatielitteken zichtbaar vanaf de tepel richting de torso met een lengte van minstens 5 cm en een breedte van naar schatting 1 cm. Op de foto's van de rechterborst trekt het litteken meer in (deuk) dan links, maar niet meer dan 1 cm.

¹ Zorginstituut Nederland, Standpunt autologe vettransplantatie (lipofilling) bij partiële defecten van de borst, 01-08-2018. Te raadplegen via:

<https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2018/08/01/autologe-vettransplantatie-lipofilling-bij-partiele-defecten-van-de-borst>

² VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2021), versie 21.0. Geraadpleegd via: <https://vavolksgezondheid.nl/werkwijzers-vagzvav/>

³ Het decolleté is het gebied dat ligt tussen de volgende grenzen:

Craniale grens: clavicula

Caudale grens: denkbeeldige lijn (de rode lijn) tussen het xiphoid en het acromioclaviculaire gewricht.

⁴ Functioneel Gebied: gelaat, hals, decolleté en handen tot en met de pols

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat er geen sprake is van verminking zoals bedoeld in de regelgeving.

Lichamelijke functiestoornis

Uit de informatie in het dossier blijkt dat verzoekster last heeft van "trekkende pijnklachten". Trekkende pijnklachten zijn geen ernstige pijnklachten, zoals bedoeld in de VAV Werkwijzer. Op basis van voorgaande kan worden geconcludeerd dat bij verzoekster geen sprake is van een lichamelijke functiestoornis.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet geconcludeerd worden dat verzoekster voldoet aan de indicatievoorwaarden voor vergoeding van AFT. Er is geen sprake van een verminking of lichamelijke functiestoornis.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster heeft geen (verzekerings)indicatie voor AFT en kan daarom geen aanspraak maken op vergoeding ten laste van de basisverzekering.